

Rapport

efter kvalitetsgranskning av idrott och hälsa i
grundskolan i Åttagårdsskolan i Falköpings
kommun

Innehåll

Inledning

Resultat

Bakgrundsuppgifter om Åttagårdsskolan

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför under hösten 2011 en kvalitetsgranskning av undervisningen i idrott och hälsa i grundskolans årskurser 4–6. Granskningen av Åttagårdsskolan i Falköpings kommun ingår i detta projekt.

Åttagårdsskolan besöktes den 12 och 15-16 december 2011. Ansvariga inspektörer har undervisningsråden Sven-Olof Lundin och Kristina Svensson varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av undervisningen i idrott och hälsa genomförs i totalt 28 kommunala skolor och 8 fristående skolor. När kvalitetsgranskningen av idrott och hälsa är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Resultat

1. Täcker undervisningen i idrott och hälsa in syftet och alla kunskapsområden så att eleverna ges möjlighet att uppnå kunskapskraven?

Syftet med undervisningen i idrott och hälsa är enligt **kursplanen** att eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper i att planera, genomföra och värdera olika rörelseaktiviteter. Vidare ska eleverna ges förutsättningar för att utveckla goda levnadsvanor och ges kunskaper om hur fysisk aktivitet förhåller sig till psykiskt och fysiskt välbefinnande. Eleverna ska också utveckla förmågan att vistas i utemiljöer under olika årstider och få förståelse för värdet av ett aktivt friluftsliv. Kursplanen anger därvid tydligt ett centralt innehåll för undervisningen uppdelat i områdena rörelse, hälsa och livsstil samt friluftsliv och utevistelse. **Skollagen** anger att lärarna ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Enligt **läroplanen** har rektor ansvar för att undervisningen följs upp och utvärderas.

Forskning och beprövad erfarenhet visar att en stor del av lektionsinnehållet i idrott och hälsa handlar om rörelseaktiviteter där olika typer av bollspel och tävlingsidrott dominerar. Delar som behandlar hälsa och livsstil samt friluftsliv och utevistelse får inte sällan stå tillbaka. Både lärare och elever tenderar att uppfatta ämnet på ett sätt som avviker från det kunskapsobjekt som finns beskrivet i kursplanen. Ofta bedöms eleverna efter parametrar som närvaro och inställning samt efter mätbara idrottsprestationer. Skolor som följer kursplanens innehåll, uppmärksammar samtliga elevers intressen och behov och som har tydliga bedömningskriterier med grund i kursplanen är de som lyckas bäst i sin undervisning i idrott och hälsa.

Får eleverna undervisning i idrott och hälsa i den omfattning de har rätt till?

Skolinspektionen har tagit del av skolans timplan vilken inför innevarande läsår omarbetats för att stämma överens med övriga skolor i centrala Falköping. Enligt timplanen erbjuds eleverna 501 timmars undervisningstid i ämnet idrott och hälsa under årskurserna 1–9. Enligt rektorn tillkommer också undervisningstid för simundervisning samt friluftsdagar och andra aktiviteter i ämnet. Skolinspektionen bedömer därför att Åttagårdsskolan erbjuder eleverna undervisning i idrott och hälsa i den omfattning de har rätt till.

Får eleverna en undervisning som minst täcker in syftet och alla kunskapsområden?

Granskningen visar att eleverna på Åttagårdsskolan får en undervisning som täcker in ämnets syfte och kunskapsområden i kursplanen. Rektorn uppger att eleverna erbjuds 24 timmars simundervisning, 10 timmar dans och rytmik, 24 timmar orientering och 10 timmar kunskap om första hjälpen och agerande i

nödsituationer. Eleverna berättar och ger exempel vid intervjuerna på att de fått undervisning i de olika kunskapsområdena, även om de inte har någon uppfattning om i vilken omfattning de olika kunskapsområdena förekommer.

Ger undervisningen eleverna möjlighet att uppnå alla kunskapskrav i idrott och hälsa?

Tabell 1. Andel elever som nått målen i ämnet idrott och hälsa¹

Årskurs	år 2006	år 2007	år 2008	år 2009	år 2010
5	92	96	75	96	85

Källa: Skolans uppgifter

Av skolans redovisning framgår att inte alla elever har nått målen att uppnå i idrott och hälsa för årskurs 5 under de senaste fem åren. Enligt rektorn och läraren är det i samtliga fall simkunskapen som varit avgörande för att inte alla elever ska ha nått målen. En anledning till det kan enligt rektorn vara att skolan har en förhållandevis stor andel elever med utländsk bakgrund där många är nyanlända från länder där de inte fått möjlighet att träna simning. Det finns inga skillnader i vilken mån pojkar eller flickor når kunskapskraven.

Läraren gör en bedömning av vilka elever som inte når målen i simning och meddelar detta till rektorn. Dessa elever utgör sedan en egen grupp som får extra simundervisning. Det finns emellertid inga åtgärdsprogram som tar sikte på undervisningen i idrott och hälsa upprättade för dessa elever. Det kan också ifrågasättas om eleverna i denna lilla grupp utgör en särskild undervisningsgrupp. Enligt rektorn finns det dock inget beslut om placering i särskild undervisningsgrupp.

Enligt läraren finns det vid tiden för granskningen elever som även i andra avseenden riskerar att inte nå kunskapskraven. Dessa elever ges inte något särskilt stöd i ämnet och det finns inga åtgärdsprogram upprättade. Enligt läraren har skolan inte sett möjligheten att upprätta sådana dokument för idrott och hälsa. Läraren uppger att det inte finns möjlighet att konsultera någon special-

¹ Resultaten i tabellen illustrerar måluppfyllelse utifrån tidigare bestämmelser i skollag (1985:1100), grundskoleförordning (1994:1194) samt läroplan (Lpo 94) och kursplan. Bedömningen av elevernas möjligheter att uppnå kunskapskraven enligt Lgr 11 baseras på måluppfyllelse enligt tidigare bestämmelser samt de förutsättningar undervisningen ger vid granskningstillfället.

pedagog för att få stöd och hjälp i arbetet med eleverna. Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver se till att elevernas behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och att åtgärdsprogram upprättas för elever som är i behov av särskilt stöd.

De lektioner som observerades genomfördes på ett strukturerat och lugnt sätt. Läraren instruerade eleverna och kontrollerade återkommande att eleverna förstått hur de skulle gå tillväga.

Utgår lärarnas bedömning från kunskapskraven i idrott och hälsa?

Kursplanen för idrott och hälsa anger de kunskapskrav som eleverna ska ha uppnått vid slutet av det sjätte skolåret. Lärarnas bedömning av elevernas kunskaper ska utgå från dessa krav.

Av intervjuerna framgår att elevernas lärande i första hand kommuniceras i samband med utvecklingssamtal och med hjälp av en webbaserad lärplattform.

Av intervjuer med läraren och eleverna och av de exempel på skriftliga omdömen skolan tillhandahållit framgår att läraren bedömer varje elevs individuella utveckling i förhållande till kursplanens kunskapskrav. I detta arbete säger sig läraren tidigare ha utgått från en studieplan för ämnet. Nu utgår läraren från kunskapskraven i kursplanen och i fråga om elevernas simkunskaper görs bedömningen tillsammans med simläraren.

Har lärarna utbildning för den undervisning de bedriver?

Skolan har en lärare för undervisning i idrott och hälsa i årskurserna 4 och 5. Läraren är utbildad 1–7 lärare med inriktning mot matematik och naturorienterande ämnen och har i sin utbildning 20 poäng idrott och hälsa. Utbildningen ger enligt läraren behörighet att undervisa i alla ämnen upp till och med årskurs 3 och i matematik, naturorienterande ämnen och idrott och hälsa upp till och med årskurs 7.

Tar rektor ansvar för att undervisningen i ämnet idrott och hälsa följs upp och utvärderas?

Enligt rektorn är "Den lilla skolan med den stora gemenskapen" skolans profil, och som en del av denna verksamhet ingår hälsa och livsstil. Skolan har en planering för arbetet med profilen och utvärderar återkommande resultatet. Enligt

den senaste utvärderingen bedömer skolan att måluppfyllelsen i förhållande till planen är god.

Rektorn uppger att hon samtalar med läraren när han lägger upp undervisningen och kontrollerar därmed att eleverna får undervisning som omfattar samtliga kunskapsområden. Däremot har skolan vid tiden för besöket inte hunnit implementera den nya kursplanen i idrott och hälsa då fokus hittills legat på svenska, engelska och matematik.

Rektorn berättar att hon inte gör lektionsbesök i idrott och hälsa. Undervisningen följer hon i stället genom återkommande samtal med läraren och via klassgenomgångar höst och vår. Utifrån samtalen med läraren har rektorn bildat sig en uppfattning av att undervisningen håller en hög kvalitet men rektorn medger samtidigt att hon inte kan säga så mycket om undervisningen. Läraren uppger vid intervjun att han upplever att rektorn litar på lärarens profession och att rektorn inte har så mycket synpunkter på undervisningen som sådan. Eleverna har inte fått göra någon utvärdering av undervisningen i idrott och hälsa. Rektorn uppger dock att hon vet att eleverna är nöjda och tycker om undervisningen. Rektorn har tydliggjort för eleverna att de ska komma till henne om de tycker att det finns problem i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver ta ett större ansvar för att undervisningen i idrott och hälsa följs upp och utvärderas på ett systematiskt sätt.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att Åttagårdsskolan behöver se till så att alla elever som behöver särskilt stöd också får det och att åtgärdsprogram upprättas för dessa elever. Skolans rektor behöver också ta ett större ansvar för att undervisningen i idrott och hälsa följs upp och utvärderas på ett systematiskt sätt.

2. Uppfyller undervisningen i idrott och hälsa styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning efter varje elevs förutsättningar och behov?

Enligt skollagen ska utbildningen inom varje skolform vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Grundskolans läroplan anger att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skolan ska aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Skolan har därvid ett ansvar för att motverka traditionella könsmönster och ska därför ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet.

Forskning och beprövad erfarenhet visar att undervisningen i idrott och hälsa bidragit till en negativ självbild för vissa elever. Trots ämnets allmänna popularitet har idrott och hälsa en relativt hög frånvaro. En förhållandevis stor andel elever deltar sällan aktivt i undervisningen. Skolans mest angelägna uppgift är därför att uppmärksamma de elever som inte finner sig tillrätta med ämnet. De skolor där bedömningskriterierna i idrott och hälsa är tydligt uttalade är de som lyckas bäst. Genusperspektivet och faktorer hos eleverna som föreningsengagemang, ekonomiska villkor och sociokulturell bakgrund är viktiga att ta hänsyn till. Lärarens egna attityder till ämnet är också en faktor som påverkar. Viktigt är även samverkan mellan idrottslärare och lärare i andra ämnen. Då dessa delar beaktas har skolan bättre förutsättningar att lyckas med undervisningen i idrott och hälsa.

Anpassar skolan undervisningen i idrott och hälsa för varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande?

Enligt eleverna gör alla alltid samma saker på lektionerna i idrott och hälsa förutom när de har hinderbana då eleverna kan göra lite olika saker. I andra ämnen berättar eleverna att de kan göra olika saker, gå ifrån och träna med någon annan eller ta hem uppgifter. Det kan de inte i undervisningen i idrott och hälsa.

Läraren uppger vid intervjun att han är medveten om att han kan utveckla förmågan att anpassa undervisningen efter varje individ. Dock uppger han sig sakna tid för att kunna träna individuellt med eleverna. Undervisningen planeras utifrån att alla elever gör övningarna tillsammans, vilket läraren framhåller ger eleverna möjlighet att träna samarbete och att vara ärliga. De lektioner som observerades i granskningen genomfördes utan att inspektörerna kunde se några ansatser till att undervisningen anpassades efter individuella förutsättningar. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla undervisningen i idrott och hälsa så att den utgår från varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Vid de observerade lektionerna gavs eleverna inget inflytande över hur undervisningen utformades och de gavs heller inget tillfälle att reflektera över undervisningen och sitt lärande. Intervjuer med elever och läraren visar också att de lektioner som observerades inte avvek från andra lektioner och att eleverna normalt inte erbjuds inflytande eller tillfälle till reflektion. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att undervisningen i idrott och hälsa behöver utvecklas så att eleverna ges ett reellt inflytande över undervisningen och ges möjlighet att reflektera över sitt lärande.

Har eleverna kunskap om syfte, centralt innehåll och kunskapskrav i idrott och hälsa?

Läraren uppger att han inte i någon egentlig utsträckning diskuterar kursplanens innehåll med eleverna. Läraren tror dock att eleverna känner till kraven på att kunna simma 200 meter, vilket intervjuerna med eleverna bekräftar. Intervjuerna visar att eleverna inte känner till kursplanens innehåll och olika delar mer än att de vet vad som krävs av dem i fråga om simning.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver ge eleverna kunskap om innehållet i styrdokumentet och tydliggöra kopplingen mellan undervisningen och syfte, centralt innehåll och kunskapskrav för idrott och hälsa.

Har skolan sådan tillgång till lokaler och utrustning att en likvärdig utbildning kan genomföras?

Undervisningen i idrott och hälsa bedrivs i en idrottshall vid Dotorpsskolan. Skolan har också i sin närhet tillgång till simhall och en idrottsanläggning för uteaktiviteter. Det finns även tillgång till utemiljöer för friluftsliv. Av intervjuer med lärare, elever och rektor framgår att undervisningen är fri från avgifter med ett undantag. I samband med en friluftsdag på vintern kan elever bland olika alternativ välja att åka slalom. De elever som väljer detta måste hålla sig med egen utrustning eller hyra utrustning till en kostnad av 110 kr per dag. Tillsammans med kostnad för liftkortet, 40 kr, innebär det att elever som vill pröva utförsäkring men inte har egen utrustning får betala 150 kr. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver se till att inga kostnader tas ut i samband med undervisningen i idrott och hälsa.

Kontrollerar lärarna elevernas närvaro och deltagande i undervisningen i idrott och hälsa?

Intervjuer med läraren, rektorn och eleverna samt lektionsobservationerna visar att läraren kontrollerar elevernas närvaro i idrottsundervisningen. Intervjuer med elever visar att det finns elever som närvarar utan att delta. Eleverna och läraren uppger att läraren brukar säga till de elever som är inaktiva att de ska delta i undervisningen. Eleverna uppger dock vid intervjun att elever kan strunta i att delta, tillsägelseerna till trots.

Det förekommer också att elever inte har idrottskläder med sig. Enligt läraren får de elever som inte är ombytta hjälpa till under lektionerna. Vid de observerade lektionerna fanns elever som inte var ombytta vilka fick fungera som

funktionärer vid olika stationer. Elevernas deltagande var dock förhållandevis begränsat. Skolinspektionen bedömer att skolans lärare i idrott och hälsa behöver utveckla beredskap för hur situationer ska hanteras då elever inte kan delta i den gemensamma undervisningen så att dessa elever ges uppgifter som har koppling till innehållet i kursplanen för idrott och hälsa.

Följer skolan skollagens bestämmelser om befrielse?

Av intervjuerna med rektorn och läraren framgår att det inte finns någon elev som är befriad från undervisningen i idrott och hälsa.

Samverkar lärarna i idrott och hälsa med andra lärare?

Det förekommer enligt den intervjuade läraren ingen egentlig samverkan med någon annan lärare i idrott och hälsa på skolan eller i kommunen. Samverkan med andra ämnen sker genom friluftsdagar, arbete med Grön flagg², elevens val och liknande aktiviteter som inte är direkt kopplade till ett enskilt ämne. Läraren i idrott och hälsa framhåller att han också har möjlighet att låta undervisningen i idrott och hälsa samverka med undervisningen i matematik och naturorienterande ämnen eftersom han själv också undervisar i de ämnena.

Enligt rektorn har de lärare på skolan som undervisar i idrott och hälsa ännu inte samverkat runt ämnet. Rektorn framhåller dock att skolan planerar införa ämnesgrupper och att samverkan inom idrott och hälsa kommer att ske så småningom. Skolinspektionen bedömer att skolans lärare i idrott och hälsa i större utsträckning behöver ges möjlighet att samverka med andra lärare.

Får lärarna kompetensutveckling inom idrott och hälsa?

Enligt läraren har han tillsammans med rektorn upprättat en kompetensutvecklingsplan. Av planen framgår att läraren har behov av att utveckla sin kompetens i dans. Under det senaste läsåret har dock resurserna använts till att förbereda skolan för införandet av läroplanen för grundskolan (Lgr 11). Läraren påpekar också att han letat efter lämpliga kurser med inriktning mot dans utan att finna någon.

Läraren har under föregående läsår läst en äventyrspedagogutbildning, vilken både läraren och rektorn framhåller som viktigt för genomförandet av aktivite-

² Grön flagg är en utmärkelse för förskolor och skolor som vill arbeta med hållbar utveckling.

ter inom kunskapsområdet friluftsliv och utevistelse. Under våren kommer läraren bygga på denna utbildning. Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan arbetar för att ge idrottsläraren ämnesanknuten kompetensutveckling.

Sker skolans samverkan med föreningslivet på ett sådant sätt att kraven på likvärdig utbildning uppfylls?

I intervjun med läraren i idrott och hälsa samverkar skolan med föreningar genom att olika idrottsföreningar får komma och visa upp sina idrotter för eleverna. Rektorn känner till att skolan samverkar med olika föreningar på detta sätt. Även eleverna berättar att föreningar kommer och visar sin verksamhet. Som exempel nämner eleverna föreningar med dans, volleyboll och chi gong på programmet.

Enligt läraren bjuder skolan in föreningar med ett brett utbud av idrotter som riktar sig till både flickor och pojkar. De instruktörer föreningarna skickar är enligt läraren lämpade för uppdraget och har utbildningar som ungdomstränare. Läraren framhåller också att läraren alltid är med vid dessa tillfällen och ansvarar för undervisningen, något som stöds av elevernas utsagor.

Ser skolan till att kränkande behandling inte förekommer i samband med undervisningen i idrott och hälsa?

Enligt eleverna och rektorn förekommer inga kränkningar mellan lärare och elever i samband med undervisningen i idrott och hälsa. Rektorn uppger att det inte heller i övrigt har kommit till hennes kännedom att det har förekommit kränkningar i samband med idrott och hälsa. Skolan har ett mobbingteam som arbetar förebyggande på skolan. Eleverna har också varje vecka kompisamtal med en och samma lärare, något som rektorn bedömer vara en trygg och bra metod för att arbeta förebyggande mot kränkande behandling.

Även läraren uppger vid intervjun att det inte finns några dokumenterade kränkningar som kan härledas till undervisningen i idrott och hälsa. Eleverna uppger att de i huvudsak är justa mot varandra. Det kan dock förekomma viss irritation när inte alla elever i ett lag bidrar på samma nivå eller när någon i ett lag gör fel. Enligt eleverna reagerar läraren när han märker att elever har synpunkter på varandras prestationer. Det kan också hända att elever kan få höra nedsättande kommentarer av andra elever i samband med att eleverna delas in i grupper. Om läraren hör detta reagerar han också omedel-

bart, men det är inte alltid läraren hör det som sägs. Några elever uppger också att det av och till kan vara lite irriterad stämning i flickornas omklädningsrum. Tidigare har flickorna haft tillgång till en vuxen i omklädningsrummet, men inte nu när det är en manlig lärare.

Skolan har en likabehandlingsplan som går igenom med eleverna i början av läsåret. Planen bygger dock inte på någon kartläggning av den aktuella situationen på skolan. Inför läsåret har dessutom undervisningen i idrott och hälsa som nämnts förlagts till Dotorpsskolan vilket enligt läraren medför möjliga risker för konflikter i samband med förflyttning till och från skolan men också under vistelsen på skolan. Som exempel kan nämnas att det inte finns ett upp-arbetat system för hur vuxna ska gripa in vid akuta händelser i flickornas omklädningsrum. Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan behöver utveckla sitt målinriktade arbete så att inga elever utsätts för kränkande behandling i samband med undervisningen i idrott och hälsa.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att undervisningen i idrott och hälsa i större utsträckning behöver utgå från varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Skolan behöver också ge eleverna ett större inflytande genom att ge eleverna kunskap om kursplanens innehåll och skolan behöver säkerställa att eleverna inte riskerar att utsättas för kränkningar i samband med undervisningen i idrott och hälsa.

Tvärgående granskningsaspekt:

Används IT-verktyg i undervisningen på ett sätt som stödjer elevernas kunskapsutveckling och utvecklingen av deras digitala förmåga?

Skollagen anger att det för utbildningen ska finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen kan uppfyllas. I förarbetet till lagen talas om "elevers varierande behov avseende kommunikation, information och informationsteknik". Enligt grundskolans **läroplan** ska eleverna kunna använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande.

Forskning och beprövad erfarenhet visar att IT i undervisningen bör struktureras och användas på ett medvetet sätt. En IT-strategi måste fokusera på mer än bara teknisk utrustning och tillgänglighet – den måste även sträva efter att skapa en omfattande digital kompetens bland eleverna och bör genomsyra i stort sett alla ämnen.

Stödjer IT-användningen elevernas lärande och utvecklingen av elevernas digitala kompetens?

Falköpings kommun har upprättat en handlingsplan för användande av informations- och kommunikationsteknik, IKT. Av denna handlingsplan framgår det bland annat att lärare och elever aktivt ska använda IKT i sitt dagliga arbete. Läraren framhåller dock vid intervjun att IKT-planen skulle behöva utvecklas för att bättre utgöra ett stöd i verksamheten.

Läraren uppger vid intervjun att han använder sig av IT i sin undervisning i idrott och hälsa några gånger per år. Främst sker detta i samband med undervisning i agerande i nödsituationer och i orientering. Intervjuerna med eleverna ger en samstämmig bild då dessa uppger att de fått se kartor och bilder i datorn inför orientering. I övrigt svarar eleverna att de inte använder IT i idrott och hälsa men i andra ämnen. Även rektorn uppger vid intervjun att IT används i liten grad. Rektorn ser dock att det skulle finnas möjlighet att använda sig av IT även i dansundervisningen.

Läraren är ansvarig för skolans IT-användande och ser som sådan ytterligare användningsområden i idrottsundervisningen. Läraren framhåller dock som ett hinder för ytterligare användande att skolan inte har lättillgänglig teknik för alla elever.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolan behöver utveckla användningen av IT-verktyg i idrott och hälsa.

Bakgrundsuppgifter om Åttagårdsskolan

Åttagårdsskolan är en skola med förskoleklass och årskurserna 1–5. Skolan hade vid tiden för granskningen 106 elever jämnt fördelade över årskurserna 1–5. Åttagårdsskolan har en liten gymnastiksal där årskurserna 1-3 undervisas, medan övriga elever får sin undervisning i idrottshallen vid Dotorpsskolan en dryg kilometer från Åttagårdsskolan. Läsåret 2009/2010 var andelen elever med utländsk bakgrund 30 procent.

I skolans närhet finns ett större idrottsområde där bland annat Falköpings simhall är belägen och Falköping omgärdas av de två friluftsområdena Älleberg och Mösseberg vilka används av skolan för olika friluftaktiviteter.

Syfte och frågeställningar

Syftet med kvalitetsgranskningen är att ta reda på om kommunala och fristående skolor följer innehållet i läroplanen och i kursplanen för idrott och hälsa i årskurserna 4–6. Särskilt har utvalda aspekter kring hur undervisningen i ämnet lever upp till styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning granskats. Granskningen har utgått från följande frågeställningar.

1. Täcker undervisningen i idrott och hälsa in syftet och alla kunskapsområden så att eleverna ges möjlighet att uppnå kunskapskraven?

Inom ramen för denna frågeställning har Skolinspektionen granskat att ämnets syfte och samtliga kunskapsområden som omnämns i kursplanen för idrott och hälsa finns med i skolans och lärarens övergripande planering och ges tillräckligt utrymme i undervisningen. Skolinspektionen har granskat den lokala planeringen på både lektions- och årskursnivå och i samband med detta efterfrågat motiven bakom val av undervisningsinnehåll.

Särskild uppmärksamhet har riktats mot de områden som forskning och utvärdering funnit ofta försummas, vid sidan av kunskapsområdena hälsa och livsstil samt friluftsliv och utevistelse, även specifika innehållspunkter som simundervisning, dans och rytmik, orientering och kunskap om första hjälpen och agerande i nödsituationer.

2. Uppfyller undervisningen i idrott och hälsa styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning anpassad efter varje elevs förutsättningar och behov?

Inom detta område har granskats huruvida enskilda elever eller grupper av elever riskerar att missgynnas utifrån undervisningens innehåll eller genomförande. Av särskild vikt här är jämställdhets- och genusfrågor, alltså i vad mån utbildningen är anpassad efter elevers olika förutsättningar och intressen och i

vad mån den tar sin utgångspunkt i traditionella könsroller. Skolinspektionen har även granskat i vilken mån både elever med och utan idrottserfarenhet kan tillgodogöra sig undervisningen. Även närvaro- och deltagandemönster har granskats utifrån dessa perspektiv.

IT i undervisningen

I anslutning till granskningen av idrott och hälsa har även en tvärgående granskning om IT i undervisningen genomförts. Inspektörerna har där granskat om undervisningen i idrott och hälsa innehåller IT-relaterade inslag för att läroplansmålen och kunskapskraven ska kunna nås.

Metod och material

Innan besöket på skolan genomförts har en dokumentanalys gjorts. Dokumentation har begärts in från den granskade skolan och innefattar bland annat lektionsplanering, underlag för utvecklingssamtal, lokala bedömningskriterier, skriftliga omdömen i idrott och hälsa, åtgärdsprogram i idrott och hälsa, dokumentation om personal, eventuella beslut om befrielse för elever med mera.

I samband med att dokument begärts in har Skolinspektionen därutöver efterfrågat en verksamhetsbeskrivning som fyllts i av rektorn och lärarna som undervisar i idrott och hälsa. Skolinspektionen har på så vis getts en inledande bild av skolans undervisning i idrott och hälsa.

Vidare har granskningen genomförts med hjälp av lektionsobservationer. Syftet med observationerna är att inspektörerna dels kunnat skapa sig en allmän bild av undervisningen och dels getts möjlighet att samla in data för underlag till bedömningar.

I syfte att få en allsidig bild av skolans undervisning i idrott och hälsa har inspektörerna därutöver genomfört intervjuer med skolan rektor, de lärare som undervisar i ämnet samt ett urval av elever i årskurserna 4–6.